

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:
Szegedi-utca 1. szám.

Telefonszám 162.

Megjelenik
hétfé kivételével a kora
reggeli órákban.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben, házhoz hordvat

Félévre 18 korona.

Egy óra 8 korona.

Vidéken:

Félévre 18 korona.

Egy óra 8 korona.

Szerkesztésért felelős: Dr. DÓZSA IMRE

Kiadótulajdonos: KOVÁCS SANDOR.

LEGÚJABB.

(A „M. F. U.” éjjel érkezett telefon jelentései.)

Megbukott a kormány.

Vihar s izgalom a képviselőházban.

A képviselőház mai ülésén Szi-
lágyi Lajos beszéde után, aki a
magyar hadsereg azonnali felállítá-
sát követelte, Mihályi Tivadar nem-
zetiségi beszélt s kifejtette, hogy
az egész hazai románság nevében
beszél, midőn visszautasítja a ro-
mánság elszakadásának még a gon-
dolatát is. A hazai románok a ma-
gyar nemzet tagjai akarnak marad-
ni. Polónyi Dezső beszédében rámu-
tatott arra, hogy a nemzetiségi
kérdést könnyen meg lehet oldani.
A kormányt okolja azért, hogy a
király és a nemzet nem értik meg
egymást. Ez aztán odavezethet,
hogy a trónöröklés sorrendjének
megváltoztatására nézve javaslattal
állhatnak elő.

Az ellenség közel áll a határok-
hoz, meg kell értenünk egymást.
Ezután az ülést fél 4-ig felfüggesz-
tették. Ekkor Apponyi mondott
nagy beszédet s kijelentette, hogy
nem a pártok egyesítésében kell
keresni a megoldást, hanem az
egyedüli realitás a nemzet egészére
támaszkodni. Meg kell óvni az or-
szág belbékéjét és rendjét, de nem
külső eszközökkel, hanem a lelkek
összhangjával. Egységes nemzet
kell, hogy legyen.

Egyenlőre 6-kor Balla Aladár
beszél, aki kijelenti, hogy ez a há-
boru nem a magyarok háboruja,
hanem Ausztria háboruja. Beszéde
közben Meskó Zoltán közbeszól:
„Ma a királyt Debrecenben a „Got-
terhalte“-val fogadták.”

Erre a baloldaltól óriási láрма
keletkezett, szegény! gyalázat!
Hallatlan disznóság, hogy most ilyen
időkben ezt kell tünnünk! Nem
tűrjük tovább, kiabálnak a képví-
selők, az Apponyi- és Károlyi-párt
a padokat verik. Elnök hiába pró-
bálja lecsillapítani a képviselőket,
de folyton kiabálják, szegény! gya-
lázat! „hol van Wekerle, elbujt?”
A felelős érte! Elnök az ülést
felfüggeszti. Wekerle visszavonul
tanácskozni. Egy óra múlva Szász
elnök újból megnyitja az ülést s a
következő kijelentést teszi.

Debrecenből érkező hírek szerint
a király fogadásánál a magyar him-
nuszot játszották, abban az esetben,
ha igaznak bizonyulnak azok a hi-

rek, hogy a mai időkben a katoná-
ság ezt a tapintatlanságot követte
volna el, ez oly függetlenség és
tapintatlanság, amit a magyar képví-
selőház elnöki székéből meg kell
bélyegezni. Az egész Ház tapsol.

Balla folytatja beszédét s egy
olyan eseményről ad hírt, melynek
közlését

a cenzura betiltotta.

Balla közlésére rettenetes izga-
lom tört ki a Házban.

Nem lehet közölni.

Az elnök azonnal felfüggesztette
az ülést, a képviselők a kupola-
csarnokba vonulnak s ott folytat-
ják tanácskozásukat, amely a leg-
nagyobb izgalomban folyik. A be-
szédeket

nem közölhetjük.

Felszólaltak Apponyi, Andrássy,
Károlyi Mihály, Bródy Ernő s
mások. Mindnyájan kifejtették, hogy
a kormányt azonnal el kell távo-
lítani helyéről s a királyhoz kell
mennni, felvilágosítani a helyzetről.

A szünet fél 10 ig tartott. We-
kerle miniszterelnök egy vezérkari
tiszttel tanácskozott, utána magá-
hoz kérte Apponyit, Károlyit és
Andrássyt s velük hosszasan
tanácskozott.

Majd kijelentette, hogy holnap
beadja lemondását s ajánlani fogja
a királynak, hogy olyan kormányt
nevezzen ki, amely bírja a nemzet
bizalmát s képes megvalósítani a
legszelebb alapú választói jogot.
Ezután a ház kimondotta, hogy
holnap nem tart ülést.

A német nép nem haj- lik meg az erőszak előtt.

A kancellár szenzációs beszéde.

A birodalmi gyűlés ma ülést tar-
tott a bejelentett alkotmánymódo-
sítások elintézésére. Miksa bádeni
herceg a következő beszédet mon-
dotta:

— Wilson elnöknek a német
kormány békelépésére adott válasza
minden országban harcot támasz-
tott a kérdés körül: jogokon ala-
puló béke vagy erőszakos béke. Az
érzelmeik harcáról van itt szó,
amelyet minden országban nyíltan
vívunk meg, mint ahogy hasonló
körülmények között nálunk is kel-
lene. Az egyik részről az eddigiek
nél is hangosabban jelentkeznek
azok, akik azt hiszik itt az ideje,
hogy a gyűlölet és bosszúvágy fel-
gyűlemlett szenvedélyeit ami német
hazánk területein elégítsék ki. A
másik részen a népek szövetségének
őszinte hívei teljesen tisztában
vannak vele, hogy az új vallás alap-
gondolatai most állják ki a döntő
próbát. Ez az alapgondolat így
szól:

Mielőtt valamely egyes hatalom,
vagy hatalmi csoport kénszeresz-
közöket használna valamely jogért
egy más nemzettel szemben, teljes
alapaossággal és becsületesen meg-
kell kísérelni, hogy önkéntes meg-
állapodás útján őrizték meg a bé-
két, vagy pedig a mestani helyzet-
re alkalmazva, hogy ilyen módon
érjék el. A véleményeknek ez a
harca még nem dőlt el. Meg tud-
juk nevezni azokat a lelki hatal-
makat, amelyek egymással szemben
állanak, de az erőviszonyokat nem
tudjuk megmérni. Wilson elnök
legutóbbi jegyzéke nem vllágosítot-
ta fel a német népet afelől, hogy
fog végződni a véleményeknek a
harca. Talán Wilson új válasza
meghozza a végleges bizonyosságot.
Addig újabb véleményeinknek két-
féle lehetőségére kell előkészíte-
nünk a gondolatainkat és tettein-
ket. Először arra, hogy az ellen-
séges kormányok a háborút akarják
és hogy erre

nincs más válaszuk, minthogy
teljes erővel védekezünk an-
nak a népnek javára, amelyet
a végtelenségig támadnak.

Ha ennek a szükségessége bekö-
vetkeznék, nem vonom kétségbe,
hogy a német kormány a német
nép nevében bocsájthatja ki a nem-
zeti védelemre szóló felhívást, mint

ahogy a német nép nevében beszélt
akkor is, amidőn a béke érdekében
tette lépését. Aki becsületesen he-
lyezkedett a jogokon alakuló béke
álláspontjára, az kötelezettséget vál-
lalt arra nézve is, hogy

nem hajlandó meghajolni az
erőszak előtt.

Azonban újból a másik lehetősé-
get teljes jelentőségében kell fi-
gyelembe venni. A német népet
nem lehet bekötött szemmel odave-
zetni a tárgyalásokhoz. A nemzet-
nek joga van hozzá, hogy megkér-
dezze: ha Wilson feltételeinek
alapján kötjük meg a békét, mit
jelent ez életünkre és jövőnkre
nézve. Csak az elnök kérdéseire
adott válaszuk után jutott e német
nép a közvélemény visszhangjából
ítélve annak a tudatára, hogy mi-
ről van szó. Most tisztán akar lát-
ni. Igenis uraim, óriási jelentőségű
elhatározások előtt állunk. A mi
részünkre nézve nem az lesz ezután
az igazság, amit mi magunk tar-
tottunk annak, hanem amit ellen-
ségeink fesztelen vitában igazságos-
ságnak elismertek.

Nehéz helyzet ez egy büszke
és győzelemhez szokott nép-
nek. Mert a jog kérdése nem
áll meg országunk határainál,
amelyeket semmi hatalomnak
sem nyitunk meg önként.

Azok a pontok, amelyeket ma-
gunkra nézve irányadóul elfogad-
tunk, a birodalom belsejében fel-
merült kérdésekre is kiterjeszke-
nek. Ajabban sokfelől mondták ne-
kem, hogy Wilson feltételeinek el-
fogadása meghódolást jelent Német-
országnak az ellenséges ítélőszék
előtt, a mely a jog kérdéseit kizá-
rólagosan saját érdekeinek néző-
pontjából itéli meg. Ha így volna,
akkor miért kerülnek az antantnak
épp a legszelebbes politikai
a tárgyalás termét, mint a bűnös
ember a bíróságot.

A német birodalmi kancellár az-
zal fejezte be beszédét, hogy nem
tűrhetjük el, hogy hadseregünket
sértegetessék. Azt a hadsereget, a
mely most annyi bajjal és keserű-
séggel folytatja a harcot hazájának
megvédéseért.

— Pesti Napló a délutáni órákban kap-
ható Makón Kovács Sándor papkereskedé-
sében (Szegedi-utca 1.). Hisszük, hogy ez
a Magyarországon mondhatni legelterjed-
tebb napilap a makói közönség szereteté-
vel fog találkozni és rövid időn belül köz-
kedvelt lapjává fog válni. A Pesti Naplóra
előfizetni lehet a Makói Független Ujság
kiadóhivatalában.

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, okt. 23.

Olasz harcok:

Elénk ellenségi tüzési és repülőtevékenység az egész harcvo-
nal mentén.

Balkán hadszíntér:

Albániában haderőink a Monte-
negró és Albánia közti határhoz kö-
zelednek. A nyugati Morava mellett
és Resuvactól északra Krajelovónál
tovább folynak az utóvéd harcok.

A vezérkar főnöke.

**A munkapárt
hattyudala.****A munkapárt kimondotta
feloszlását.**

A delegáció utolsó ülése alkal-
mából megirtuk, hogy egymást fog-
ják most követni különböző szemé-
lyiségek és intézmények hattyu-
dalai. Kedden este a munkapárt
volt soron; mintegy nyolc évi fenn-
állás után megszünt létezni, kimon-
dotta feloszlását. Tagjai belépnek a
negyvennyolcas alkotmánypártba,
mely így valóban többséghez jut a
képviselőházban. A munkapárt meg-
szűnése alkalmával tartott utolsó
értekezleten gróf Tisza István mon-
dott beszédet, zengte el a hattyu-
dalt. Előadta az egyesülés történe-
tét, jelentősebb politikai nyilatkoza-
sokban tulajdonképpen nem tett,
csupán régi frázisait ismételte a
„rendről” — melyet senki sem ve-
szélyeztetett annyira, mint ő egész
közéleti szereplésével.

A munkapárt és a kormánypárt
frigye alkalmából tartott kormány-
párti értekezleten Wekerle minisz-
terelnök beszélt. Szavaiból kiderült,
hogy az egyesülés előfeltételül
nagyon sokan a választójogi tör-
vény demokratikus revízióját köve-
telték. Wekerle „fentartja” elveit,
ő hiva a demokráciának. A minisz-
terelnök és a kormány számos tagja
az éjjel Debrecenbe utazott a király
fogadtatására.

**Kuriai döntés az asz-
szonyi hűségről.**

Rendkívül érdekes, elvi jelen-
tőségű döntést hozott két váló-
pörben a Kuria.

Az egyik válópörben, amelyet
a férj indított felesége ellen, a
felperes bebizonyította, hogy az
asszony állandóan elhanyagolta
gyermekait, őt magát vitriollal
való leöntéssel fenyegette, egy-
szer mozsártörőt dobott feléje,
máskor a cselédjük jelenlétében
paprikát akart a szemébe szórni,
szóval nem volt épen a legide-
álisabb feleség. Ezenkívül a férj
be tudta igazolni azt is, hogy az
asszony több ízben megcsalta.
Mikor a férj erre rájött, nem
indította meg rögtön a válópört,
hanem még hat hónapnál is hosz-

szabb ideig együtt éltek. A tör-
vénszék elválasztotta a házase-
leket s a bontókok között sze-
repelt az asszony hűtlensége is.
A Kuria, ahová a nagyváradi
tábláról felebbezés után most
került az ügy, a bontókok közül
csak kettőt fogadott el, a gyer-
mekek elhanyagolását és a pap-
rikával történt támadást.

Az asszony hűtlenségét nem
minősítette bontóoknak, mert azt
a körülményt, hogy a házasság-
törés felfedezése után a házase-
társak még továbbra is együtt
maradtak, a birói gyakorlat meg-
bocsátásnak vesz s a megbocsátás
a kereseti jogot megszünteti.

A bíróság a házasságtörést
csak akkor állapíthatná meg, ha
a házastársak meghasonlása és
különélete emiatt következett vol-
na be. A kuria is természetesen
az asszony hibából bontotta fel
a házasságot, de a házasságtörés
nincs a bontókok között.

Nincs gyufa.**Üzérkedés a gyufával.**

A szegény nép megélhetési gond-
jai közé egy új és súlyos gond he-
lyezkedik, napról-napra aggasztóbb
mértéket öltve. A világosságot ve-
szik el a néptől ismeretlen kufárok,
hogy a kis ablakok száza ma üre-
sen, sötétben merednek az éjszakába,
míg a fekete szobákban betegek
mulnak ki. A gyufát vonják el a
forgalomból a hasznot hajbászó ke-
reskedők, ezt a mindennapi nélkü-
lözhetetlen cikket, amely kicsiny
lángjával a világosságot és tüzet,
az éltető meleget adta az emberek-
nek. A társadalom tehetetlenül áll
a Gyufaközpontok és kereskedők
önkényével szemben és mi jól tud-
juk, hogy a mai kormány intézke-
désétől sem várhatunk semmi javu-
lást.

Pár hónappal ezelőtt meghozták
a gyufarendeletet és megbüntettek
néhány árdragító trafikost, de nem
mertek elmenni a baj gyökeréig, a
nagykereskedők s a Gyufaközpont
megrendszabályozásáig. A gyufaren-
delet szerint a központ kiutalja a
nagykereskedők részére kontingen-
tált gyufamennyiséget, de nem
szabja meg a rendelet, hogy a
nagykereskedők a kiskereskedőknek
kötelesek kiutalni a megfelelő
mennyiséget. A nagykereskedők
rendszeresen a városbeli kiskeres-
kedők megkerülésével falusi keres-
kedőknek adják el gyufájukat azért,
mert ezek szívesen adnak érte
maximális áron fölüli összeget. Ál-
talános a panasz a vidéki városok-
ban, hogy a közönség nem tud
gyufához jutni, még azokban a vá-
rosokban sem, amelyekben gyufa-
gyár van.

Elkeseredett hangú levelek hiv-
ták föl figyelmünket a gyufamizé-
riákra, amely a panaszok szerint
kétségbeejtő nagyságot ért el.

**Egy fiu rablógyilkos
merénylete.****Véres éjszaka Déván.**

Hétfőn, e hó 21-én hajnali 3
órakor nagy jajveszékelés és ordi-
tozás verte fel Déván a Hunyadi-
utca csendjét. Az arra cirkáló
rendőr figyelmes lett a lármára,
amely Baum Mihály bórkeresbedő
házakól hallatszott. Itt lakik már
több mint egy esztendeje két török-
országi származású férfi, akik cukor
elárúsításával foglalkoznak. Két hó-
nappal ezelőtt, mint kisegítő, hoz-
zájuk került Izmail Rakib mace-
dóniai születésű 17 éves fiu. Vasár-
nap délután az üzletben valamin
összekülönböztek és ekkor Izmail
azzal fenyegetőzött, hogy nem ma-
rad tovább náluk. Vacsora után
haragosan, szó nélkül nyugalomra
tértek.

Izmail Rakib megvárta, míg a
két férfi elaludt, azután csöndesen,
óvatosan felkelt és összecsomagolt.
Mikor készen volt, hirtelen eszébe
jutott, hogy nem tud elutazni, mert
mindössze 1 korona 20 fillér volt a
zsebében. Sötét terv villant meg a
fejében: elhatározta, hogy elteszi
láb alól a két férfit és elrabolja a
pénzüket. Egy hatalmas konyhakést
vett elő, odalopódzott az ágyhoz,
amelyben a két férfi nyugodtan
aludt. A sötétségben azonban nem
láthatta jól az alvókat és ez volt
a szerencse. A gyilkos első késszu-
rása az idősebb férfi fejét találta,
akinek jobb füle mellett hatolt be a
kés és végighasította a nyakát. A
jajveszékelésre fölébredt a másik
férfi is és borzalmas tusa fejlődött
ki a két ember és a támadó között.
A dulakodás hevében Izmail össze-
vissza szurkálta őket. Erdőkes,
hogy a legtöbb szurás a fejét érte.
Az idősebbik férfi fején két súlyos
és 19 könnyebb sebet ejtett a gyil-
kos kése, a fiatalabb fején egy su-
lyos és 17 könnyebb természetű
seb vérzik, azonkívül hátán a bal
lapocka alatt van egy hatalmas tá-
tongó seb. Dulakodás közben a
gyilkos valahogy önmagát is hasba-
szurta, mire kiesett kezéből a véres
kés és annyira elgyöngült, hogy to-
hetetlenül rogyott le az egyik
ágyra. Az idősebbik cukrosnak még
volt annyi ereje, hogy a tehetetlen
merénylőt összekötözte. Ekkor lé-
pett be a zajra figyelmessé lett
rendőr, aki azonnal betelefonált a
kórházba és beszállította a két ösz-
szeszurkált férfit. A merénylő fiatal
embert letartóztatta és bekísérte a
rendőrségre, ahol őt is bekötötték.

Izmail Rakib, aki a rendőrség
cellájában van, az esettel kaposo-
latosan a következőket mondotta:

— Még a háború előtt kerültem
Magyarországra, ahol eleinte na-
gyon nehéz volt az életem, mert
nem tudtam magyarul beszélni. Ké-
sőbb, amikor már kissé törtem a
magyar nyelvet, könnyebb volt a
helyzetem. Voltam Kassán, Nagy-
szébenben, Szatmárnémetin, Szol-
nokon és Szabadkán. Legutóbb Bu-

dapesten tartózkodtam, ahol egy
irodában nyertem alkalmazást, mint
kisegítő, mert kérem hat gimnáziumom van. Onnan Aradra men-
tem, de ott nem tudtam maradni
csak 3 napig, mert sehol sem kap-
tam alkalmazást. Ott értesültem
arról, hogy Déván két török honfi-
társam tartózkodik. Elhatároztam,
hogy ide jövök és másnap már itt
is voltam. Ez előtt két hónappal
történt. Azóta velük együtt éltam,
de nagyon nehezen, mert a kereset-
ből én kaptam a legkevesebbet.

Arra a kérdésre, hogyan szánta
el magát a gyilkos merényletre, így
válaszolt:

— Igazán én magam sem tudom.
A pénzvágy elszedített, kezembe
került a kés és . . . és ölni . . .
ölni . . . nem akartam, csak . . .
csak . . .

Itt elakadt a hangja és sirni
kezdett.

NAPI HIREK

— Bécsbe akarták szállítani az
Osztrák-Magyar bank budapesti
aranykészletét. Az Osztrák-Magyar
Bank bécsi vezetősége a minap ér-
tesítést küldött budapesti fióktinté-
zetének, hogy az itt őrzött jelenté-
keny arany mennyiséget haladéktal-
anul szállítsák fel Bécsbe. A tit-
kos rendelkezés tudomásra jutott
báró Madarassy-Beck Gyula ország-
gyűlési képviselőnek, aki nyomban
értesítette róla Popovics Sándor
pénzügyminisztert és kijelentette,
hogy ha a pénzügyminiszter nem
intézkedik nyomban és nem akadá-
lyozza meg az aranykészlet Bécsbe
való szállítását, a képviselőházban
a legerélyesebb felszólalás keretén
belül szóvá fogja tenni a dolgot.
Popovics azonnal telefonon érdeklő-
dött a jegybank budapesti vezető-
ségénél, ahonnan azt a választ
kapta, hogy a kérdéses rendelkezés
tényleg megérkezett. Popovics erre
kérte Elischert, a budapesti intézet
főnökét, hogy az aranyszállítást,
tekintve, hogy az rengeteg félreér-
tésre és felesleges riadalomra ad
okot, függeszék fel. A pénzügy-
miniszter a nála megjelent újságírók-
nak kijelentette, hogy a jegybank
bécsi kormányzóságánál is érdeklő-
dött, de onnan egyelőre választ
nem kapott. Azt hiszi azonban,
hogy csak adminisztratív intézke-
désről van szó és ennek mélyebb
okai nincsenek. A magunk részéről
azt hisszük, hogy a miniszteri kijé-
lentés dacára is intézményesen gon-
doskodni kellene arról, hogy a bu-
dapesti főintézet aranykészletét ép-
pen most, amikor az önálló magyar
jegybank felállításához oly közel
vagyunk, ne lehessen minden to-
vábbi nélkül egyszerű főkormány-
zósági rendelkezéssel az országból
kiszállítani.

— Nem szabad meglátogatni a
börtönök lakóit. A spanyol nátha
néven nevezett fertőző betegség az
egész ország területén járványszerű-

leg fellépett, ezen fertőző betegségnek a bírósági fogházakba való behurcolásának megállítására végett a szegedi kir. törvényszék, valamint a kir. törvényszék területén lévő járásbírói fogházakban letartóztatottaknak hozzátartozóik által való meglátogatását és velük való beszélgetést mai nappal további intézkedésig a szegedi kir. ügyészség beszüntette azzal, hogy kellő ellenőrzés mellett élelmiszerek bevihetők.

— **Nem kell bejelenteni egyelőre a ruhaneműeket.** A polgári ruházati cikkek felhasználásának és forgalomba hozatalának szabályozásáról kiadott rendeletet a kereskedelmi miniszter módosította. Az új rendelet szerint a folyó év szeptember 20-án volt készlet nem október 15-ig, hanem november 15-ig jelentendő be a Népruházati Bizottságnál. A kicsinyben árusító kereskedők — ideértve az ócskaruha kereskedőket is — a bejelentés alá eső készleteiknek legföljebb 40 százalékát adhatják el közvetlen fogyasztók részére. Ugyanez ideig a közvetlen fogyasztók részére dolgozó iparosok bejelentés alá eső készleteiknek legföljebb 50 százaléka erejéig vállalhatnak rendelést. A szóbanforgó árukat december 31-től csak vásárlási engedély ellegében szabad kiszolgáltatni. Mérték után készült ruhához, — ha november 30-ig rendelkezett meg, — nem kell igazolvány december 31-ig, ezután mindig kell. Akik még készletüket nem jelentették be, arra szolgáló nyomtatványt a kereskedelmi és iparkamaránál 20 fillér-beszerezhetik.

— **Makói fiuk üdvözlötte a front-ról.** Ma a következő makói fiuk küldték az olasz front-ról üdvözlőket Makó közönségének. Komáromi, Szatmári Sándor, Nagy János, gefr. Török Jenő, Fekete Imre, Pesti Pál, Vas János, Magony Balázs, Falusi Ferenc, Vas János, Varga György.

— **Maximálni kell a koszorúkat.** A keresztényvilág kegyeletes ünnepe már itt van a küszöbön... A jövő héten halottaknapja lesz, amikor megindulnak az élők a halottak birodalmába, hogy lerójják az elhunytak iránt a vigaszra szoruló szívek adóját, könnyet és virágot tegyenek a sírokra. Boldog időben apró viaszgyertyák is kerültek a fejükre, ezt azonban durva kézzel lehetetlenne tette a világháború örökléte. Az idén már a koszorúk ellen is hadat akar üzeni az emberirtás agonizáló démona és azt kívánja, hogy a temetők is megfosztassanak a kegyeletes díszítéstől, az évszázados ünnepi hangulattól, a koszorúktól és a virágoktól. A konjunkturák kegyetlen rablóhadjárata már is rettenetes árakat helyez kilátásba a sírkoszorúért. Száz koronát egy egyszerű babérszörnyért, 50—60 koronát a virágdísz nélküli tujakoszorúért. Mi lesz az ára akkor, a virágból kötött koszorúnak? ... Mindent számbavetve kegyetlen merénylet-

nek kell minősíteni ezt az üzleti spekulációt, annál is inkább, mert az idén enyhe az őszi virágokat nyit és dusan kínálja az őszi rózsát és a kizantint. Jó lenne idejekorán gondoskodni a hatóságoknak, vagy a csendes életet élő ár-megállapító-bizottságnak, hogy a halottaktól ne kelljen visszatartani azt, amit egy évben egyszer nyújt nekik az emlékezés.

Nyilttér.

E rovatban közölték a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

A „Makói Villamos-telep” tisztviselői és alkalmazottai fájdalommal tudatják, hogy szeretett karársuk

BALOGH PÉTER

villanyszerelő rövid, de súlyos szenvedés után folyó hó 22-én elhunyt 929

Emlékét mindenkor kegyelettel fogjuk megőrizni!

Alólírott fájdalomtól megtört szívvel, de az Urban igaz megnyugvással jelentem, forrón szeretett jó férjem, illetve édes apánk, fiu, rokon

BALOGH PÉTER

folyó hó 22-én, életének 43-ik évében rövid, de kínos szenvedés után, az Urban elhunyt. Drága halottunk hült tetemét f. hó 24-én délelőtt 10 órakor a Kölesy-utca 32. sz. gyászházról ref. egyházi szertartással, a ref. ó-temetőben helyezték örök nyugalomra. Makó, 1918. október 23.

Az Ur anygala virrasszon és az örök világosság fényeskedjék neki!

Özv. Balogh Péterné
Tóth Erzsébet
bánatos özvegye.

Balogh Rozika
Balogh Péter
Balogh Iduska
gyermekei.

Özv. Balogh Péterné
Papp Erzsébet
édes anyja.

Balogh Pál
neje Simon Etelka
Balogh Rozália
férj. Pacskó László
Balogh Katalin
férj. Kis Lajos
testvérei, sógornői és sógorai.
És számos rokonai.

Hagymát

minden mennyiségben vásárol
Iritz Gyula cég.
Eladók Iritz Miksánál jelentkezzenek.

REGÉNY

A patakmalom tündére.

Minden leg tartva.

Irta: Fülgyessy Mihály

— Nagyságos kisasszony, mondta, legyen szives velem lejönni a kertbe.

— Miért? kérdé Elelka meglepetve.

— Beszélni valóm lesz kegyeddel.

— Tán csak nem akarja előlről kezdeni az alkudozást? En ugy tudom, hogy anyám megállapította a feltételeket, ám ha ön ezekkel nincs megelégedve, akkor én anyám nevében azonnal visszavonok mindent.

— Azt megteheti! felelt Faludy nyugodtan. Ebben az esetben a kapott foglalót természetesen vissza fogom adni.

Etelka felszisszent, Dinyés is felszökött s ingerülten kezdett hadonázni.

— Ön hallgasson! mondá neki Faludy. Önnel semmi dolgom sincsen.

— Micsoda eljárás ez? kiáltá Etelka. Ez nem tisztesség!

— Na! legyintett kezével Faludy. Ami a tisztességet illeti, azt hiszem önök legjobban teszik, ha erről hallgatnak.

Etelka ajakába harapott. Ugy látszott előtte, hogy ez a Faludy valamit megtudott, ami nézetváltozást idézett elő benne. Ez okból föltette magában, hogy lemegy vele a kertbe.

— Menjünk! mondá.

Dinyés is követni akarta őket. Faludy kérdő pillantást vetett rá.

— Ön maradt! mondá neki Etelka. Ha olyasmi adja elő magát, amit önnek tudnia kell, majd megfogja tudni tőlem később.

Ketten tehát lementek a kertbe.

— Nos, mit akar? kérdé Etelka legott.

— Tudtára kívánom adni, nagyságos kisasszony, hogy beszéltem a fiatal nővel.

— Es mit talált?

— Ugy találtam, hogy semmi baja sincsen! Nincs neki egyetlen rögeszméje sem!

— No szépen vagyunk! kiáltott fel Etelka. Hát nem rögeszme az, hogy Lorántffy Elemérnek képviseli magát?

— Nem csak képzelem, de valóban az is!

— Ki mondja azt?

— Ó maga!

— Haha! kacagott fel Etelka.

Ön szép elmeorvos, ha igaznak tart mindent, amit a bolondok mondanak.

— Kisasszony! mondá erre Faludy igen komolyan, tartózkodjék minden sértő nyilatkozattól. En nagyon jól tudom hányadán állok. Ez a fiatal nő egész határozottan nem azt a benyomást teszi rám, mintha elméjében meg lenne háborodva.

(Folyt. köv.)

Makó város hirdetményei.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a város által felállított hatósági temetkezési intézet folyó hó 22-én megnyílik.

E hatósági intézménynek célja az, hogy a sorcsapása által sújtott szegénysorsu lakosoknak módot nyújtson arra, hogy elhalt hozzátartozóit tisztességesen olcsó árak mellett eltemetterhesse, épen azért az intézet csupán egyszerű temetkezési kellekeket szolgáltat ki.

A legegyszerűbb temetkezési ára felnőttek számára egyelőre 200 koronában állapított meg.

Ez az ár mérsékelten az árjegyzék szerint emelkedik akként, hogy ki milyen kellekek beszerzését kívánja a 200 koronás, illetőleg a 100 koronás árszámítás szerint egybeállított kellekeken kívül.

Ezekben az árakban a gyászkoszidij nincs beszámítva, az tehát külön fizetendő.

A temetkezési intézet üzletelisége Ott Károly kereskedő mellett Kertész Aladár féle ház pincze helyiségében van.

Az üzlet nyitva van délelőtt 7—12 óráig, délután 2—6 óráig.

Makó, 1918. október hó 21.

Dr. Petrovics György
polgármester.

KIADÓ FÖLD.

Goszpodiban 20 kat. hold föld legelővel, herével, szőlő- és gyümölcsösökkel, jó lakóház és mellékkeliségekkel haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Mészáros Sándor tulajdonossal Vársárhelyi-u. 19.

Felvéteik

egy pincemester,
egy pincemunkás,
egy tanyás
és két kocsis 881

Iritz Sámuel özv. cégnél.

ELADÓ FÖLD.

Az apátfalvai határban, a püspöki ugarok közt lévő 6 köblös föld eladó. Értekezhetni

Gorcsa Péter

tanácsjegyzővel.

Hordókat

— minden nagyságban vesz —
Iritz Sámuel özv. cég.

KIADÓ FÖLDEK.

Hagyma, vetemény és gabona-termelésre kiadók

IRITZ MIKSÁNÁL.

Két kisasszonyt

FELVESZ IRITZ SÁMUEL
ÖZV. CÉG.

**Szülők
figyelmébe!**

Minden szülőnek érdeke, hogy gyermekét oly helyre adja tanonc-
nak, hol kellő szakképzettségben
részesül.

Könyvnyomdai üzememben
betűszedő-

tanoncok

felvétetnek és saját felügyeletem
alatt nyernek kiképzést a nyomda-
ipar minden ágazatában.

Tanoncaimnak a legmagasabb
hetfizetést adok.

Jelentkezhetni

Kovács Sándor

könyvnyomdájában, Szegedi-utca 1.

Megérkezett a 2 es számú

„Gavallér”

**cigaretta-hüvely
és papir**

nikotin mentes. Kapható

Kovács Sándor

papirkereskedésében Makó, Sze-
gedi-utca 1. (Dégi István házában.)

A verebesi és bánomi szőlőben
szőlő-, gyümölcs- és pusztá-

Földek eladó.

Értekezni lehet
Iritz Miksával.

Tinták!

Mindenféle színben kis és nagyobb
üvegekben. Legfinomabb

ruhajelző-tinta,

arab mézgaoldat ecsettel, synthe-
tikon nagy tubusban, bélyegző-
párnák és festékek olcsó árban
beszerezhetők

KOVÁCS SÁNDOR

papirkereskedésében, Szegedi-u. 1.

**Művész-
lapok**

érkeztek magyar felvételek
ben is nagy választékban

Kovács Sándor

papirkereskedésébe.

Szegedi-utca 1.

Tekintse meg a kirakatot!

Hirdessen

Csanádvármegye legelterjedtebb napilapjában, a

Makói

Független Ujság

hirdetési rovatában. A Makói Független Ujság már a reg-
geli órákban Csanádmegye összes községeiben olvasható.
Táviratai és telefonjelentései a háborús hírekről a leg-
frissebbek. — Megjelenik naponta négy-ötezer példányban.

Dacára a háboru okozta drágaságnak,

hirdetéseket

olcsó árban vesz fel a Makói Független Ujság

kiadóhivatala, Szegedi-utca 1. sz.

Földbérbeadók figyelmébe!

A Makói Független Ujságot Makó város és Csanádmegye
hagymakertészeinek tulnyomó része olvassa s így már egy-
szer megjelenő hirdetés után is meg van a kívánt eredmény.

Legfinomabb levélpapírok!

Vászonutánzatú, hártya és erős
csont-levélpapírok, bélelt bori-
tékkal, nagy választékban. —

Kivánatra névnyomással. Már 10 darabnál is!

Ceruzák!

Valódi Kohinor tinta- és fe-
kete-ceruzák, Hardtmuth és
Fáber 2-s és 3-s számúak.
— Réz ceruza védők. —

Tinták!

Legfinomabb fekete és
színes tinták, mindenféle
színben. Első minőségű
ruhajelző tinta! —

Tollak, tollszárok! Cigaretta hüvely és papir!

Képes-lapokból nagy választék.

Krep-papir egyes színben.

Kovács Sándor papirkereskedésében,
Szegedi-utca 1. szám.